

CIOViewpoint **2010**

KRISENS SPOR

Fra før krisen i 2008 til midt i krisen 2010

Den verserende krisens nøjagtige omfang og betydning for danske virksomheder kendes formentlig først, når krisen engang er veloverstået. Det kan dog konstateres, at krisen har sat sine tydelige spor på it-chefernes dagsorden. DANSK IT har spurgt de danske it-chefer, hvordan krisen opleves netop nu. Spørgsmålet, DANSK IT har ønsket at få besvaret, er: "hvilken indvirkning har krisen haft på danske it-cheferes dagsorden"? DANSK IT sætter i dette CIO Viewpoint fokus på, hvordan danske it-chefer oplever krisen og de aktuelle effekter heraf.

RESUME

Undersøgelsen blandt it-cheferne i DANSK IT's it-chefpanel viser tydeligt, at krisen både har gjort og fortsat gør ondt på mange virksomheder – offentlige som private. Hver fjerde af undersøgelsens it-chefer forventer faldende it-investeringer i 2010. Til sammenligning forventede kun 4 pct. af it-cheferne i 2008 fald i it-investeringerne – en forskel på ca. 20 procentpoint.

Flere it-chefer fra små virksomheder forventer i 2010 stigninger i it-investeringerne på mere end 10 pct. i forhold til deres kollegaer i de store virksomheder. Hele godt 18 pct. af it-cheferne i de små virksomheder forventer stigninger i it-investeringerne på mere end 10 pct., mens kun ca. 8 pct. af it-cheferne i de store virksomheder forventer stigninger i denne størrelsesorden.

Offentlige it-investeringer falder i forhold til it-investeringerne i det private. Fra 2009 til 2010, er der færre it-chefer fra det private, der forventer "faldende it-investeringer", mens flere offentlige it-chefer forventer "faldende it-investeringer".

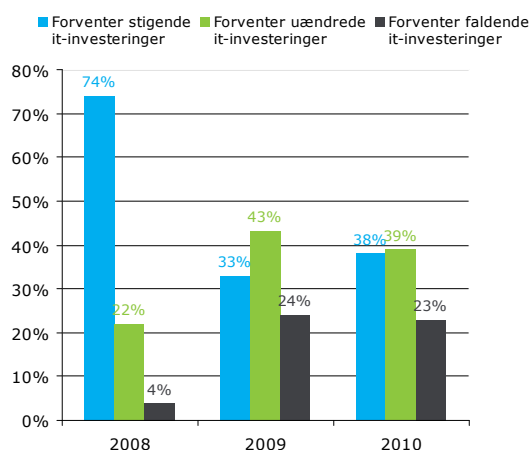
Manglen på it-kompetencer skader i højere grad de små virksomheder end de store virksomheder. Ca. 40 pct. af it-cheferne i de små virksomheder oplever, at arbejdsopgaver ikke kan udføres pga. af manglende it-kompetencer hos it-medarbejderne. Blandt de store virksomheder er det kun godt 20 pct. som oplever dette.

Krisen kan mærkes – også i it-afdelingen

I årene frem til den markante økonomiske opbremsning i anden halvdel af 2008, pegede vækstkurver kun i positiv retning. Nu peger pilen den anden vej. Fra at 74 pct. af it-cheferne i DANSK IT's it-chefpanel forventede øgede it-investeringer i 2008, var dette tal mere end halveret til 33 pct. i 2009. Hvor kun 4 pct. af it-cheferne i 2008 forventede faldende it-investeringer, forventer hele 23 pct. af it-cheferne i 2010 – eller godt hver fjerde – faldende it-investeringer.

Af de 24 pct. af it-cheferne som i 2009 forventede faldende it-investeringer, var andelen af it-cheferne som forventede fald på mere end 10 pct. på hele 41 pct.

It-chefernes forventninger til it-investeringerne

Figur 1: It-chefernes generelle forventninger til virksomhedens it-investeringer (allokerede midler til it).

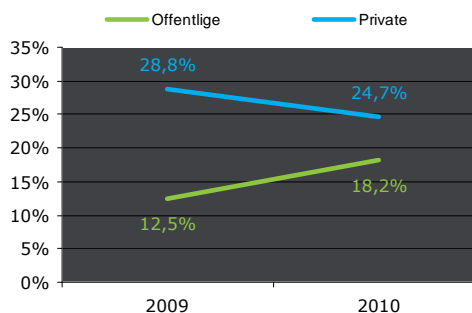
Samlet illustrerer den store forskel på it-chefernes forventninger i år 2008 og årene 2009/2010, hvor markant krisen har påvirket mange it-cheferes hverdag.

Flere offentlige it-chefer forventer faldende it-investeringer – det er omvendt for de private it-chefer

I 2009 oplevede 28,8 pct. af it-chefer ansat i den private sektor faldende it-investeringer mod kun 12 pct. af de offentlige it-chefer.

Når it-cheferne bliver spurgt til deres forventninger til 2010, reduceres forskellen på disse to gruppe af it-chefer. Procentdelen af it-chefer fra det private som forventer faldende it-investeringer er faldet fra 28,8 pct. i 2009 til nu 25 pct. i 2010. Dette skal ses i forhold til at 18,2 pct. af de offentlige it-chefer forventer et fald i it-investeringerne i 2010, mens kun 12,5 pct. af de offentlige it-chefer forventede fald i it-investeringerne i 2009.

Andel af it-chefer som forventer faldende it-investeringer

Figur 2: It-chefernes forventninger til it-investeringerne fordelt på henholdsvis offentlige og private. Grafen viser henholdsvis en reduktion i antallet af it-chefer fra det private som oplever fald i it-investeringer, samt en stigning i it-chefer fra det offentlige som oplever et fald i it-investeringerne.

De små virksomheder investerer mere offensivt

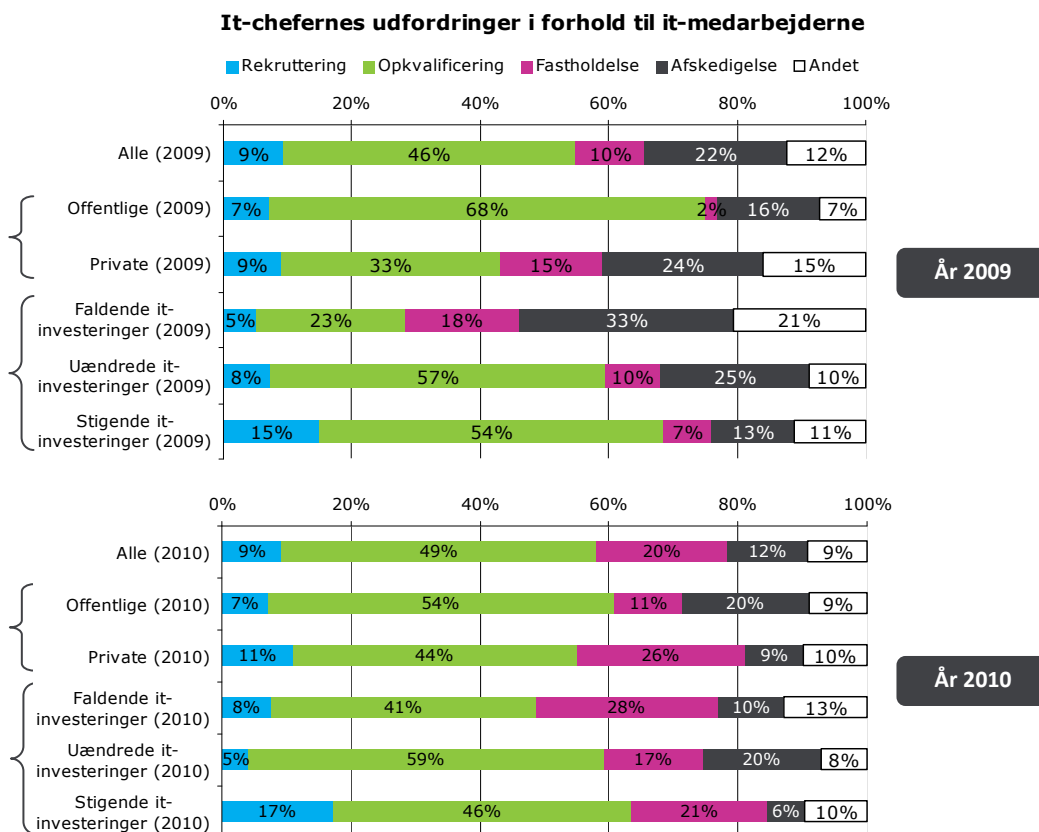
It-cheferne i de små virksomheder forventer – i højere grad end deres kollegaer i de store virksomheder – stigninger i it-investeringerne på mere end 10 pct. i 2010. Det fremgår af tabellen herunder (figur 3), at hele 18,8 pct. af it-cheferne i de små virksomheder forventer stigninger i it-investeringerne på mere end 10 pct., mens kun 8,5 pct. af it-cheferne i de store virksomheder forventer stigninger i denne størrelsesorden.

Virksomhedsstørrelse	År 2009	År 2010
Små/mindre (indtil 250 ansatte)	21,8 pct.	18,8 pct.
Store (over 250 ansatte)	10,1 pct.	8,6 pct.

Figur 3: Procentmæssig fordeling af it-chefer som forventer stigninger i it-investeringerne på mere end 10 pct. fordelt på år.

Fyringerne er overstået i 2009 – i 2010 gælder det kompetencerne

Det kan af DANSK IT's undersøgelse aflæses, at fyringsrunderne i it-afdelingerne generelt er aftagende fra 2009 til 2010. Endvidere viser resultatet, at it-cheferne nu i højere grad koncentrerer sig om at øge kompetencerne hos de tilbageværende it-medarbejdere samt at gøre mere for at fastholde it-medarbejderne. Der er imidlertid forskel på, om man er ansat i det offentlige eller det private.

Figur 4: It-cheferne er her blevet bedt om, at pege på den udfordring de anser som den største i forhold til it-medarbejderne. Bemærk at segmenteringen af it-chefer som oplever faldende, uændrede eller stigende it-investeringer er segmenteret på 2009 tallene, således at grupperne for 2009 til 2010 tallene er den samme. De fire "f" markerer segmenter for henholdsvis "Offentlig/Privat" samt "Faldende/Uændrede/Stigende it-investeringer".

Som det fremgår af "figur 4" ovenfor har flest it-chefer udfordringer med opkvalificering af it-medarbejderne – dette gælder både for 2009 og 2010.

En anden generel trend er, at antallet af it-chefer, som peger på afskedigelser som deres største udfordring i forhold til it-medarbejderne, er faldet med 10 procentpoint fra 2009 til 2010 svarende til næsten en halvering. Men dette dækker over, at de offentlige it-chefer fra 2009 til 2010 i højere grad forventer afskedigelser, mens deres kollegaer i den private sektor i mindre grad forventer at skulle afskedige. Andelen af it-chefer i det private, som mener at afskedigelser bliver deres største udfordring er således faldet fra 24 pct. i 2009 til 9 pct. i 2010.

Grafen viser endvidere, at 68 pct. af de offentlige it-chefer i 2009 oplevede udfordringer med opkvalificering af it-medarbejderne, mens 54 pct. af de offentlige it-chefer oplever denne udfordring i 2010. Langt flere private it-chefer er i 2010 udfordret i forhold til opkvalificering (44 pct.) og fastholdelse af it-medarbejderne (26 pct.) i forhold til 2009, hvor tallene var henholdsvis 33 pct. og 15 pct.

It-chefer som i 2009 forventer faldende it-investeringer oplever i mindre omfang at være udfordret med at skulle foretage afskedigelser, end tilfældet var i 2009 – et fald fra 33 pct. i 2009 til 10 pct. i 2010. Derimod har disse it-chefer i 2010 fokus på opkvalificering og fastholdelse af it-medarbejderne.

Ligeledes vurderer færre it-chefer med stigende it-investeringer, at deres største medarbejderudfordring bliver at afskedige it-medarbejdere. Der kan således registreres et fald fra 2009 (13 pct.) til 2010 (6 pct.) på 7 procentpoint. Dog forventer denne gruppe af it-chefer i højere grad udfordringer med fastholdelse af medarbejdere på bekostning af opkvalificering af medarbejderne.

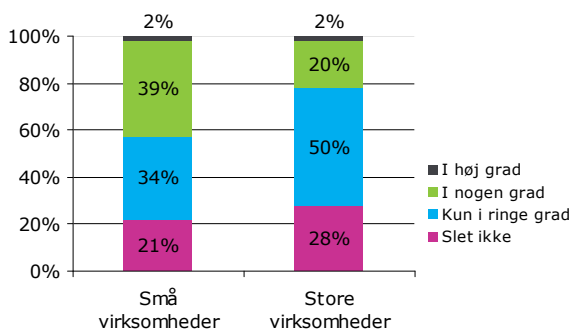
Små virksomheder lider mest under manglende it-kompetencer

Undersøgelsen viser, at opkvalificering af it-medarbejdere er særlig vigtigt i mindre virksomheder (figur 5). Af it-cheferne i gruppen af små virksomheder angiver hele 39 pct., at der i nogen grad har været opgaver som de ikke har kunnet løse pga. manglende kompetencer hos it-medarbejderne. Dette tal er for de store virksomheders vedkommende 20 pct.

Til gengæld er der flere af it-cheferne fra de store virksomheder, som i mindre grad oplever it-medarbejdernes manglende kompetencer som en hindring for at kunne løse arbejdsopgaver. Kun få virksomheder oplever i høj grad manglende it-kompetencer hos it-medarbejderne som en hindring for at løse opgaver.

Kun godt hver fjerde virksomhed har ikke oplevet manglende kompetencer hos it-medarbejderne som et barriere for at løse en opgave (figur 5).

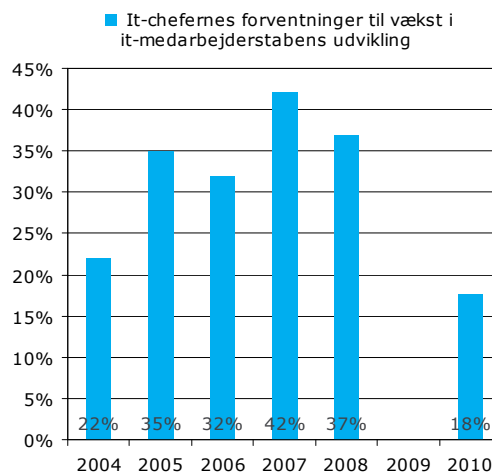
It-chefer som har oplevet ikke at kunne løse en opgave pga. manglende kompetencer blandt it-medarbejderne.

Figur 5: It-cheferne er delt op i henholdsvis "små virksomheder" og "store virksomheder".

Set over tid har it-chefernes forventninger til udviklingen i it-medarbejderstaben også gennemgået en markant udvikling. På figur 6 herunder fremgår det, at mens hele 42 pct. af it-cheferne i 2007 forventede flere ansatte i it-afdelingen, forventer under halvdelen (18 pct.) af it-cheferne i 2010 flere ansættelser. Dette er samtidig det laveste niveau i de sidste seks år.

Udviklingen i it-medarbejderstaben

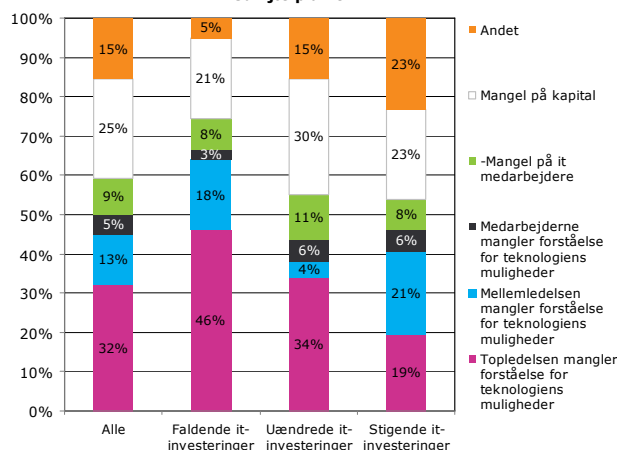

Figur 6: Procentsatserne angiver andelen af it-chefer, som forventer at medarbejderstaben vil vokse - fordelt på år. Bemærk: Data fra året 2009 mangler.

Topledelsen er stadig den største barriere for it-baseret innovation

DANSK IT's CIO-viewpoint viser, at 32 pct. af it-cheferne peger på topledelsens manglende forståelse for teknologiens muligheder som den største barriere for it-baseret innovation. Af undersøgelsens resultater kan endvidere aflæses, at it-cheferne i virksomheder med faldende it-investeringer i højere grad ser topledelsen som en barriere for at skabe innovation, mens denne tendens er langt mindre i virksomheder med øgede it-investeringer. Således peger hele 46 pct. af it-cheferne med faldende it-investeringer på topledelsen som den største barriere for at skabe innovation, mens kun 19 pct. af it-cheferne med stigende it-investeringer peger på topledelsen som en barriere for innovationen.

It-chefer angivelse af den største barriere for at skabe innovation ved hjælp af it

Figur 7: It-cheferne angiver hvilken én af fem barrierer som er størst for at fremme it-bæren innovation.

I gruppen af it-chefer, der oplever stigende it-investeringer, peger 21 pct. på mellemederniveauet som en barriere for innovation.

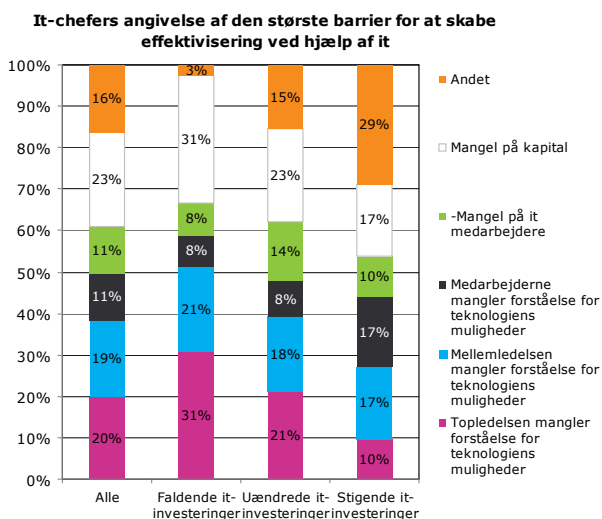
I gruppen af it-chefer med uændrede it-investeringer oplever man også topledelsen som den største barriere, men peger også på manglen på kapital som en markant barriere for at fremme innovationen.

Til gengæld oplever it-cheferne sjældent medarbejderne som en barriere for innovationen. I gennemsnit peger kun 5 pct. af it-cheferne på medarbejdernes forståelse af teknologien muligheder som en barriere for innovationen.

Topledelsen og mangel på kapital er en barriere for at skabe it-baseret effektivisering

Det synes at forholde sig anderledes, når it-cheferne bliver spurgt til barrierer for effektivisering. Her peger 17 pct. af de it-chefer, som oplever stigende it-investeringer, på medarbejdernes manglende forståelse for teknologiens muligheder som en barriere. I kontrast til dette oplever kun 8 pct. af it-cheferne med både faldende og uændrede it-investeringer medarbejdernes forståelse for teknologien, som en barriere for at skabe effektivisering.

Endvidere synes der også at være en generel tendens til, at mellemlidernes manglende forståelse for it kan udgøre en barriere for effektivisering. I gennemsnit peger 19 pct. af it-cheferne på mellemlidernes som en barriere for at skabe effektivisering, mens det kun er 13 pct., når det handler om at skabe innovation ved hjælp af it.

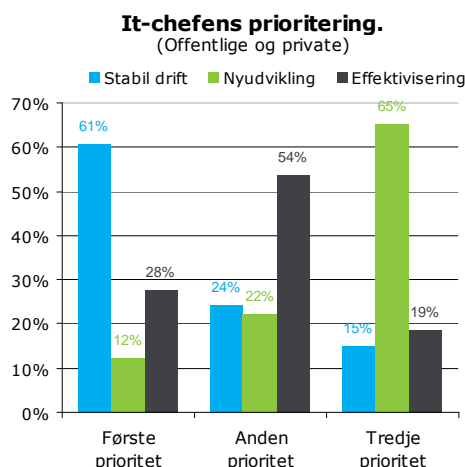
Figur 8: It-cheferne angiver hvilken én af fem barrierer, som er størst for at fremme it-båren effektivisering.

31 pct. af it-cheferne, der oplever faldende it-investeringer angiver topledelsen manglende forståelse for teknologiens muligheder som den største barriere for at skabe effektivisering ved hjælp af it, mens kun 10 pct. af it-cheferne med stigende it-investeringer peger på topledelsen.

It-chefernes fokus i den daglige prioritering

Flertallet af it-cheferne prioriterer "stabil drift" først, mens andelen af it-chefer, som vælger at prioritere "nyudvikling" først, kun udgør en mindre gruppe.

Figur 9 herunder viser it-chefernes prioritering i 2010. 61 pct. af it-cheferne angiver "stabil drift" som deres første prioritet, 54 pct. af it-cheferne angiver "effektivisering" som anden prioritet og 65 pct. af it-cheferne har nyudvikling som tredje prioritet.

Figur 9: It-chefernes prioritering i forhold til tre overordnede fokus: "Stabil Drift", "Nyudvikling" og "Effektivisering".

It-chefernes prioriteringer af indsatsområder

Konklusionen er klar: "Forretningsudvikling" topper it-chefernes prioritering med i alt 405 point, mens området "generel administration" var bundskraber med i alt kun 22 point¹. Den samlede top fem for it-chefernes prioritering af generelle it-områder er (se også figur 10 og 11 herunder):

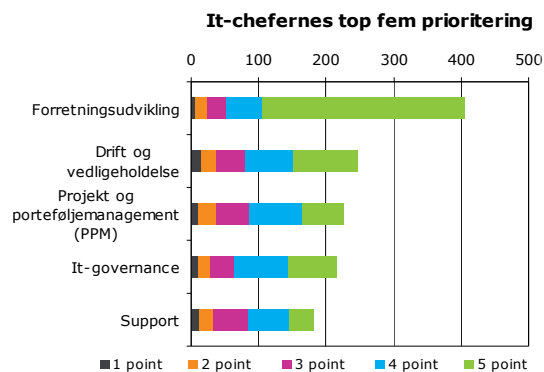
Placering 2010	It-område
1	Forretningsudvikling
2	Drift og vedligeholdelse
3	Projekt og porteføljemanagement
4	It-governance
5	Support

Figur 10: It-chefernes top fem it-indsatsområder i 2010

Markant er det, at 60 ud af 168 – knap 36 pct. – it-chefer peger på forretningsudvikling som det væsentligste prioriteringsområde.

¹ It-cheferne er blevet bedt om at udpege de områder, som de mener, er de vigtigste områder ud af 15 generelle it-områder. It-cheferne er her blevet bedt om at angive de fem vigtigste it-områder med tallene 1 til 5, hvor "1" tæller for fem point og er vigtigst i den efterfølgende sammentælling, mens "5" kun tæller for ét point og altså er det femte vigtigste område. De 15 områder it-cheferne er blevet bedt om at angive de 5 vigtigste af, er en lang række klassiske it-områder, herunder brugeradministration, projekt og porteføljemanagement, it-servicemanagement, sikkerhed, data-håndtering, etc.

Der er sket en større udvikling i, hvilke områder it-cheferne prioriterer. Som eksempel er "It-Service Management" gået fra en andenplads i 2008 til en niendeplads i 2010 – et it-område som der eller har været en del opmærksomhed på (ex: ITIL) (se figur 11).

Figur 11: Søjlerne angiver den samlede pointscore for hvert it-område i top fem opdelt i akkumulerede "pointmængder, hvor prioritet "1" tæller for 5 point, prioritet "2" tæller for 4 point, etc.

Mens "Forretningsudvikling" er det suverænt vigtigste område for it-cheferne i både 2008 og 2010, bliver "It- og Forretningsarkitektur" nu prioriteret ottendehøjest, mod tredjehøjest i 2008.

Placering 2008	It-område	Placering 2010
1	Forretningsudvikling	1
2	It-Service Management	9
3	It- og Forretningsarkitektur (EA)	8
4	Sikkerhed	7
5	Brugeradministration	13

Figur 11: It-chefernes top fem fra 2008 er sammenlignet med it-områdernes placering i 2010.

Disciplinerne "PPM" og "It-governance" er nu med i it-chefernes top fem prioriteringsområde (figur 10 og 11). Det vidner om en konsoliderende tilgang til it-området generelt – man ønsker en mere formel styring. Men samtidig er det også discipliner som traditionelt bringer "forretningen" (*alle andre områder end it-området*) tættere på it-området, og herved skaber større sammenhæng mellem it-understøttelsen og selve eksekveringen i virksomheden. Endvidere bidrager denne "samling" til virksomhedens forståelse af den generelle værdi, virksomheden skaber med anvendelsen af it. Dette ændrede fokus skal nok kun delvis tilskrives krisen, men er nok også et udtryk for en generel modning af danske virksomheders syn på it.

Om CIO Viewpoint 2010

CIO Viewpoint er baseret på en undersøgelse i DANSK IT's it-chefpanel. Dette års udgave af undersøgelsen er gennemført i perioden februar til marts 2010.

It-chefpanelet består af 426 it-chefer i både offentlige og private virksomheder samt store som små virksomheder. I denne undersøgelse har 168 it-chefer deltaget, hvoraf ca. $\frac{1}{3}$ kommer fra den offentlige sektor, mens godt $\frac{2}{3}$ kommer fra den private sektor. It-cheferne i undersøgelsen repræsenterer en omsætning på over 55 milliarder kr. og over 250.000 ansatte.

Andre bemærkninger

Virksomhedsstørrelse: I undersøgelsen her er "små virksomheder" defineret som virksomheder med under 251 ansatte, hvor "store virksomheder" er defineret som virksomheder med mere end 250 ansatte. Der er således ikke taget højde for virksomhedens omsætning.

DIT (DANSK IT) er en interesseorganisation stiftet i 1958 med det formål at samle folk, der arbejder professionelt med it, samt udbrede kendskabet til informationsteknologien og dens anvendelse til gavn for samfundet og den enkelte borger

Det er tilladt at bruge alle elementer i undersøgelsen så længe DANSK IT angives som kilde.

CIOViewpoint **2010**

For yderligere information kontakt:

Benjamin Willum Funder
politisk konsulent

E-mail: bwf@dit.dk
Tlf.: 33 17 97 72